

Atkūrė antrąjį vyskupo herbą

Irena ŠEŠKEVIČIENĖ

► Lietuvos genealogijos ir heraldikos draugija, kurios kancleris yra mūsų kraštiečių salantiškis Paulius Vaniuchinas, pernai įsteigė dvasininkų herbų registrą. Pirmiausia buvo atkurtas ir pirmu numeriu į šį registrą įrašytas Žemaičių vyskupo Motiejaus Valančiaus herbas, o neseniai iniciatoriai atkūrė jau antrąjį – Seinų, arba Augustavo, vyskupo Antano Baranausko herbą.

Pagal autentiškus herbinius antspaudus ir spaudą vyskupo, poeto, garsiojo „Anykščių šilelio“ autoriaus A. Baranausko herbą atkūrė Žydrūnas Strumila ir P. Vaniuchinas, juos konsultavo Edmundas Antanas Rimša. Ta pati komanda, dar talkinat Arvydai Stanislovui Každailiui ir Gabrieli Jasiūnienei, dirbo ir atkuriant pirmąjį garbaus mūsų kraštiečio M. Valančiaus herbą.

„Vyskupo A. Baranausko her-

bo heraldika įdomi ir unikali tuo, kad jis, kaip ir M. Valančius, nebuvo kilmingas, bet savo heraldikoje naudojo bajorišką Vanaugo herbą, kuris Lietuvoje atsirado pagal 1413 m. Horodlės sutartį. Kelinama hipotezė, kad A. Baranauskas greičiausiai pasirinko bajorų Baranovskių giminės herbą, nors jų nesiejo jokie giminystės ryšiai“, – „Pajūrio naujienoms“ pasakojo P. Vaniuchinas.

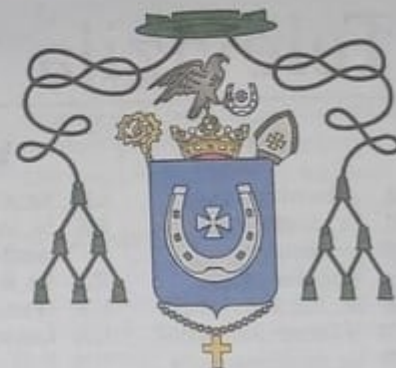
Atkurtas A. Baranausko her-

bas vaizduoja apverstą sidabrinę pasagą mėlyname lauke su tokios pat spalvos riterišku kryžiumi jos viduje. Virš skydo – auksinė trijų lapų karūna su dviem baltais perlais. Virš karūnos – į kairę pasukęs natūralios spalvos vanagas, pakeltoje dešinėje kojoje laikantis tokią pat pasagą, kaip ir skyde. Jam iš dešinės – sidabrinis pastoralas, kurio spiralė auksinė, iš kairės – sidabrinė mitra su auksiniu riterišku kryžiumi. Mitros kraštai auksiniai. Virš jų – žalia vyskupo skrybėlė su žaliomis virvelėmis ir po šešis žalius kutus abiejose pusėse. Po skydu ant auksinės grandinės kabo auksinis kryžius.

„Atkuriant A. Baranausko herbą sudėtingiau buvo ir daugiau klausimų kilo dėl vanago krypties viršum karūnelės. Herby-

nuose paprastai vanagas vaizduojamas žiūrintis į dešinę, bet kartais antspauduose pasitaiko ir į kairę pusę. Vanagas A. Baranausko herbe galėjo per klaidą būti pavaizduotas žiūrintis į kairę pusę, o galbūt toks buvo paties herbo savininko noras ir sumanymas. Tad, atkuriant vyskupo herbą, laikėmės išlikusių pavyzdžių“, – apie darbo specifiką kalbėjo Lietuvos genealogijos ir heraldikos draugijos kancleris.

Jo žodžiais, Lietuvos bažnytinė heraldika esanti itin įdomi sritis, ypač vėlyvoji, bet ji Lietuvoje mažai tyrinėta. Todėl draugijos tikslas ir yra atgaivinti istorinį heraldikos palikimą, atkurti kiek įmanoma daugiau Lietuvos bažnytinės heraldikos. Tam reikia išsamų tyrimų, laiko ir kantrybės.



Nuotr. iš Lietuvos genealogijos ir heraldikos draugijos archyvo